

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ

2020

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПРИЈАТЕЉИ ДЕЦЕ
СРБИЈЕ ЗА 2020. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

УВОДНИ ДЕО	2
ПРОГРАМСКИ ДЕО	3
А. СТАЛНИ ПРОГРАМИ	3
А 1. КЊИЖЕВНА НАГРАДА „НЕВЕН“	3
А 2. ПРИЗНАЊЕ ДОБРА ИГРАЧКА	4
А 3. ПРИЗНАЊЕ МАСЛАЧАК.....	4
А 4. БЕЏЕВИ И ДОБРОДОШЛИЦЕ ЂАЦИМА ПРВАЦИМА.	5
А 5. ТАКМИЧЕЊЕ ЗА НАЈБОЉУ ДЕЧИЈУ КАРИКАТУРУ „МАЛИ ПЈЕР“	5
Б. ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ	6
Б 1. ИНСТИТУЦИОНИ ГРАНТ – ЗАЈЕДНО ЗА АКТИВНО ГРАЂАНСКО ДРУШТВО	6
Б 2. НОВИ ПОЧЕТАК ЗА НОВЕ БЕБЕ	7
Б 3. ОНЛАЈН КОНФЕРЕНЦИЈА „ПРАВА ДЕТЕТА У КОВИД-19“, МЕЂУНАРОДНИ ДАН ДЕТЕТА.....	7
Б 4. ПРОЈЕКАТ „Д(Ј)ЕЦА КАЖУ“	9
Б 5. ОНЛАЈН КОНКУРС „ПРИЧАМ ТИ ПРИЧУ“	9
Б 6. ХУМАНИТАРНА АКЦИЈА „МОЈ ПРВИ НОВОГОДИШЊИ ПАКЕТИЋ“	10
Б 7. ОСНАЖИВАЊЕ МЕНТАЛНОГ ЗДРАВЉА И ДИГИТАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ деце и младих (НАПОР).....	11
ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ – НОВИ ПОДСТИЦАЈИ И ИНИЦИЈАТИВЕ	11
1. ДЕЦА, СЛОБОДНО ВРЕМЕ И КУЛТУРА У ДОБА КОВИД-19	11
2. ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ДЕТЕТА У КОВИД-19- ОВО ЈЕ МОЈ ГЛАС!	11

УВОДНИ ДЕО

Пријатељи деце Србије (ПДС) је друштвена, невладина организација која се бави бригом о деци, а мисија јој је да својим деловањем доприноси заштити, промоцији и остварењу права детета, стварању услова за сигурно и срећно детињство, живот сваког детета у подржавајућем и инклузивном породичном и друштвеном окружењу. Залажемо се за остваривање права на квалитетно образовање, здравствену и социјалну заштиту, за поштовање положаја детета у друштву, за слободан, хармоничан и оптималан развој и пуну партиципацију деце у областима које их се тичу, а у духу наше традиције и Конвенције о правима детета и свих осталих позитивних међународних и домаћих прописа.

Пријатељи деце Србије делују као организација и као асоцијација општинских организација које се укључују у различите активности и пројекте које ПДС реализује на националном и регионалном нивоу. Организација има канцеларију у Београду, као и стално и повремено запослене професионалце/ке, а окупља и велики број стручних сарадника/ца који/е се баве децом: ствараоца за децу, наставника/ца, родитеља, студената/киња и осталих заинтересованих грађана/ки.

Ова година је услед пандемије КОВИД-19 била додатно изазовна и захтевала је обимно и захтевно прилагођавање како новонасталим потресима, тако и ношење са већ постојећим. У 2020. одлуком Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Дечију недељу на републичком нивоу, после дуже од седам деценија, нису реализовали Пријатељи деце Србије. Ова одлука је сем рушења програмског концепта и „невидљивости“ Дечије недеље како на националном, тако на локалном нивоу, индиректно угрозила и одрживост Књижевне награде „Невен“ и Признања „Добра играчка“. Упркос свему, ПДС је великим ангажовањем запослених, управљачких тела, сарадника, активиста и волонтера успео да одржи сталне програме, али и започне значајне нове иницијативе и пројекте, чиме је показан висок ниво професионализма и спремности на реаговање у кризним ситуацијама.

У 2020. години кроз активности, програме и пројекте сарађивали смо са: Владом Републике Србије, Народном Скупштином РС, Министарством културе и информисања, Министарством просвете, науке и тех. развоја, Скупштином града Београда, Заштитником грађана, Швајцарском агенцијом за развој, Catalyst Balkans, великим бројем организација цивилног друштва, као и Грађанским иницијативама, Мрежом организација за децу Србије (МОДС) и Националном асоцијацијом практичара/ки омладинског рада (НАПОР), као и корпоративним сектором.

У 2020. су остварени многобројни програми, пројекти и активности, били смо активни у владином и невладином сектору, а постигнута је и одрживост рада канцеларије – што у општем друштвеном окружењу зачајан резултат. Чланови Управног одбора ПДС, током 2020. одржали су две редовне онлајн седнице, а у редовној су директној и писаној комуникацији са извршном директорком у вези свих текућих питања у вези са радом канцеларије, и према својим могућностима укључени у

планирање и реализовање свих активности. Председница УО у редовној је комуникацији са канцеларијом, укључујући и реализацију неопходних састанака, када год је то било потребно. У

2020. години одржана је редовна онлајн седница Надзорног одбора, као и онлајн изборна Скупштине Пријатеља деце Србије. Чланови Скупштине редовно су електронски информисани о деловању организације и у контакту су са републичком канцеларијом спрам својих потреба и афинитета.

ПРОГРАМСКИ ДЕО

У сарадњи са градском и општинским организацијама, као и надлежним институцијама, организацијама, удружењима и грађанима, планирани су, организовани, праћени, реализовани и евалуирани следећи стални програми/пројекти/активности:

А. Стални програми

А 1. КЊИЖЕВНА НАГРАДА „НЕВЕН“

Свечаност поводом доделе књижевне награде НЕВЕН, **одржана је 08. октобра у 13 сати у Свечаној сали Скупштине града Београда.**

У име организатора, свечаност је отворила Ива Ераковић, директорка Пријатеља деце Србије и том приликом поздравила присутне и подсетила на мисију Пријатеља деце Србије и Књижевне награде „Невен“. Програм је водио Милош Миловановић, тв водитељ и новинар. Свечаности су присуствовали представници академске јавности, донатори, добитници награде, чланови стручних жирија, а због епидемијских мера било је присутно 50 званица.

„Невен“ је најстарија и назначајнија награда из области стваралаштва за децу у Републици Србији а додељује се за белетристику, илустрацију књиге/сликовнице и популарну науку. Установљена 1955. године у организацији Пријатељи деце Србије, ова награда подстиче стваралаштво за децу, афирмише ауторе и најуспешнија остварења за децу. Додељује се сваке године за издања штампана у претходној години. Награду чине повеља чији је аутор Душан Петричић и новчани износ од 50.000 динара. Награда „Невен“ додељује се сваке године за издања штампана у претходној години. На овогодишњи конкурс стигло је **57 наслова намењених деци и младима, из 13 издавачких кућа.**

Жири за белетристику у саставу Јелена Панић Мараш – председница жирија, Бранко Стевановић и Душан Поп Ђурђев одлучио је, да у конкуренцији **32** наслова, награду „НЕВЕН“ **додели ГОРДАНИ МАЛЕТИЋ** за књигу „**Лутања баштенских патуљака**“, издавача **Креативни центар.**

У категорији популарна наука стигло је **15** књига, а чланови жирија у саставу Јелена Панић Мараш, Душан Поп Ђурђев и председник жирија Слободан Бубњевић изабрали су књигу „**Урнебесна хемија**“ у издању издавача „**Лагуна**“, ауторки **ДРАГАНЕ ПЕТРОВИЋ КОСАНОВИЋ** и **АНДРЕЈЕ ЛЕСКОВАЦ.**

Најбољи илустратор је **МАРИЦА КИЦУШИЋ** за илустрацију књиге „НАША ГОШЋА ГОДИНА“, одлучио је жири у саставу Моника Ланг, Мања Радић Митровић и Славимир Стојановић – председник жирија.

Председници жирија су се обратили присутнима и доделили награде добитницима, који су такође поделили своје изазове и импресије у стварању награђених дела. Присутнима се обратила и Сања Лазић, координаторка донаторских кампања платформе Донације.rs и представила хуману мисију платформе.

Доделу књижевне награде „Невен“ у 2020. подржало је и Министарство културе и информисања, али њена реализација не би била могућа без донаторске кампање грађана и кампање **Да „Невен“ не увене** која је реализована на платформи Донације.rs, којом су прикупљена недостајућа средства.

Пријатељи награде су Скупштина града Београда, Модна кућа „Мона“, и Књиговезница Паштрмац.

Све књиге приспеле на овогодишњи конкурс НЕВЕН и ДОБРА ИГРАЧКА поклоњене су следећим институцијама за децу: Дечија КОВИД болница у Нишу, педијатријско одељење Опште болница Пожаревац и педијатријско одељење Опште болнице Вршац.

[ЛИНК](#)

А 2. ПРИЗНАЊЕ ДОБРА ИГРАЧКА

Свечаност поводом доделе Признања Добра играчка, **одржана је 08. октобра у 13 сати у Свечаној сали Скупштине града Београда.**

Признање „Добра играчка“ има за циљ промовисање домаће квалитетне играчке, као и подстицање произвођача и увозника да на тржишту обезбеде што квалитетније играчке водећи рачуна о васпитно-образовним, развојно-подстицајним, здравственим, естетским, техничко-технолошким и еколошким критеријумима. Признање додељује организација Пријатељи деце Србије од 1987. године, а награда се састоји од повеље чији је аутор Борут Вилд и права коришћења знака „Добре играчке“.

На конкурс за Добру играчку у 2020. години стигло је 13 играчака од 7 произвођача. Признање и могућност коришћења знака Дobre играчке припала је Произвођачу игре „СПОЈИ 4“, Самосталној занатској радњи Ster и Увознику Zomex d.o.o. за едукативну игру „Концепта“.

Све играчке пристигле на конкурс биће поклоњене Дечијој КОВИД-19 болници у Нишу.

[ЛИНК](#)

А 3. ПРИЗНАЊЕ МАСЛАЧАК

На основу одлуке Управног одбора Пријатеља деце Србије, донета је одлука да се Признање за добротинство деци Маслачак, у 2020. години додели Александри Александровић. Признање је додељено 08. октобра у Свечаној сали Скупштине града Београда.

Александра је свестрана, талентована и веома хумана особа. Након мастер студија Примењеног позоришта и студијског боравка у Норвешкој, вратила се у Нови Сад и одбранила мастер рад на тему Интеркултуралност кроз наставне јединице предмета музичко и математика. Запослена је у Радио-телевизији Војводине, а широј јавности је постала позната као неко ко шије и поклања провидне заштитне маске за децу и особе оштећеног слуха.

Њене маске не прекривају уста већ су на том делу провидне тако да особама оштећеног слуха омогућавају да читају са усана. Материјал је набављала у продавницама текстила и позамантерије, а прозирни део у продавницама канцеларијског материјала.

Александра је до октобра 2020. године сашила и поклонила преко 1.500 маски, а она то и даље чини. Маске је поклањала Удружењу „Из круга“, Институту за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, Институту за онкологију и радиологију у Београду, Удружењу ромских студената, Центру за ромске иницијативе, логопедима, здравственим радницима, појединцима који су јој се јављали. Потрошила је сву своју уштеђевину, али је била срећна јер су њене маске омогућиле бољу комуникацију и олакшале свакодневни живот деце и одраслих са оштећењем слуха.

Александра је своју хуману мисију наставила и након доделе „Маслачка“, а о њој су известили многобројни медији и портали.

[ЛИНК](#)

А. 4. БЕЏЕВИ И ДОБРОДОШЛИЦЕ ЋАЦИМА ПРВАЦИМА

Ова национална акција реализована је на основу дугогодишњег искуства, а комплети су припремљени и дистрибуирани према примљеним наруџбинама заинтересованих основних школа и локалних самоуправа.

Као и сваке године, беџеве и афише са текстом у виду добродошлице ћацима првацима осмислили су и дизајнирали, добитници награде „Невен“ из претходне године. Текст је написала добитница награде за белетристику Весна Алексић, а илустровао је Александар Золотић - добитник награде за илустрацију. Текст Добродошлице преведен је на румунски, русински, мађарски, словачки и ромски језик.

Штампано је 6.000 комплета беџева и афиша са добродошлицом од чега је продато 4.427 комплета, док је остатак подељен гратис, школама, организацијама које се баве децом и дечијим болницама, као и учесницима сајмова и промоција на којима је ПДС учествовао.

А.5. ТАКМИЧЕЊЕ ЗА НАЈБОЉУ ДЕЧЈУ КАРИКАТУРУ „МАЛИ ПЈЕР“

У 25. години постојања „Малог Пјера“, шеста је година како се ово такмичење налази у Календару такмичења и смотри Министарства просвете, науке и технолошког развоја, а на иницијативу и у организацији Пријатеља деце Србије. Такмичење је на овај начин постало национално и обухватило је изузетно велики број учесника.

На овогодишњем националном конкурс, без обзира на епидемију КОВИД-19, учествовало је преко 9.000 основаца из целе Србије. На финалну - републичку селекцију упућено је 407 дечјих радова.

Стручни жири у саставу: Горан Дивац, карикатуриста Тошо Борковић, карикатуриста и аутор логоа „Малог Пјера“ и Александар Загорац, наставник ликовне културе - одабрали су за онлине националну изложбу колекцију од **80** дечјих радова, а наградили су **20** аутора из Ниша, Панчева, Инђије, Суботице, Старе Пазове, Прокупља, Сомбора, Пирота, Београда...

Пристигли радови ученика основних школа из целе Србије најчешће су инспирисани темама везаним за породицу, школу, спорт, културу, заштиту животне средине, али и негативним

појавама у друштву као што су апатија, насиље, отуђење, корупција, кич... Поруке су најчешће кратке и сажете у једноставну мисао упућену свету одраслих.

Такмичење „Мали Пјер“ доприноси увођењу иновација у наставни програм и ваннаставне, слободне активности ученика у програму ликовне културе, а својим порукама и темама подстиче ученике да унапреде своју креативност и да путем карикатуре на занимљив и инвентиван начин изразе своје ставове и виђења појава и изазова у друштву, школи, породици...

Градска и општинска такмичења организовала су општинска и градска удружења Пријатеља деце, активи наставника ликовне културе у сарадњи са школским управама и колегама из цивилног сектора. Тежак задатак организовања онлине такмичења окружног нивоа, ипак је изведен уз велики труд свих укључених.

За реализацију програма урађени су каталог, онлине републичка изложба, ЦД са промотивним материјалом и свим изложеним радовима. За награђену децу, припремљени су поклони у виду цртачког прибора, књига и дипломе, па иако је организовање доделе награда било немогуће, послате су им поштом.

Пријатељи деце Србије су активно представили све фазе „Малог Пјера“ на друштвеним мрежама и сајту.

[ЛИНК](#)

Б. Посебни програми и активности

Б1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ГРАНТ – Заједно за активно грађанско друштво

Пријатељи деце Србије су на **Позив за доделу институционалних грантова** у оквиру пројекта „Заједно за активно грађанско друштво – АСТ“, који финансира Влада Швајцарске кроз Швајцарску агенцију за развој и сарадњу (СДЦ), између преко 250 пријављених организација изабране у 30 које су подршку и добиле.

Овај Позив за Институционалне грантове пружа организацијама грађанског друштва (ОГД) прилику да добију финансијску подршку за институционално оснаживање, да развију и ојачају капацитете за успостављање и јачање веза са грађанима. Ова врста подршке ће резултирати развојем/допуном организационе стратегије, развој организационе структуре, израда алата за прикупљање средстава (*fundraising*), стратегије комуникације, јачање веза са грађанима и остале активности које ће помоћи ПДСу да оствари своје мисију и спроведе основне делатности.

Изградња и развој капацитета обухвата групне обуке и индивидуално менторство који ће имати за циљ да олакшају и унапреде организациони развој као и да омогући веће повезивање са грађанима/кама и ширење друштвеног утицаја у темама од значаја за локалне заједнице.

Најконкретније речено ПДС ће у првој години пројекта развити нови Стратешки и Комуникациони план, до краја трансформисати свој рад на програмским принципима, оснажиће тимове деце и младих, активиста ПДС-а, за које ће бити припремљене обуке, унапредити сајт ПДС-а преводом на енглески језик, а АЦТ пројекат финансијском подршком подржава и одрживост сталних програма ПДС-а.

У другој години пројекта, предвиђено је да се кроз АЦТ пројекат оснажи 10 локалних организација Пријатеља деце.

Б2. НОВИ ПОЧЕТАК ЗА НОВЕ БЕБЕ (P&G)

Пријатељи деце Србије у сарадњи са компанијом P&G и њиховим брендovima Ариел и Ленор у 2020. су спровели прву фазу хуманитарне акције опремања породилишта у Србији новим постељинама за новорођенчад. У 2020. је опремљено 12 породилишта са 2.400 постељиница за колевке. Опремљена су породилишта у Ваљеву, Сенти, Београду (3 породилишта), Вршцу, Лазаревацу, Зрењанину, Новом Саду, Сомбору, Суботици и Кикинди.

Пријатељи деце Србије су у овој акцији мапирали потребе свих породилишта, извршили набавку постељиница по жељеним димензијама и бојама и транспортовали на праг сваког породилишта.

Акција се наставља у 2021. години и обухватиће још 15 породилишта које ће опремити са 3422 комада постељина за бебе.

Б3. Онлајн конференција „ПРАВА ДЕТЕТА У КОВИД-19“, Међународни дан детета

Дана 20.11.2020. у трајању од 11 до 13 часова, одржана је национална онлине конференција „Права детета у доба КОВИД-19“ на којој су учествовали средњошколци – представници/це ученичких парламената средњих школа у Србији, народни посланици - чланови Одбора за права детета Народне скупштине Републике Србије, стручњаци у области права детета, представници струковних удружења и цивилног друштва.

Седницу је отворио председник Народне скупштине Републике Србије, Ивица Дачић. Дачић је истакао да овај међународни догађај обележавамо како би скренули пажњу јавности на обавезе које друштво има према својим најмлађим члановима и да му је велико задовољство што може да отвори онлајн Конференцију у оквиру које се одржава и седница ученичких парламената јер на тај начин Народна скупштина Републике Србије и Одбор за права детета желе да укажу на значај и допринесу јачању Ученичког парламента, као једног од облика партиципације деце у доношењу одлука.

Након Председника Народне скупштине, учесницима и учесницама се обратила и извршна директорка Пријатеља деце Србије Ива Ераковић, која је навела да Пријатељи деце Србије, као најстарија организација за заштиту и промоцију права детета у Србији, вишедеценијски повезује све актере у овој области, а ПДС посебно води рачуна о партиципацији деце у друштвеном животу. У том смислу, додала је, изузетно је важно да знамо са каквим изазовима се деца срећу у

доба пандемије, као и како виде могућности за унапређење свог положаја, што јесте основна мисија организовања конференције.

После директорке Пријатеља деце Србије, реч је имала представница Управног одбора Уније средњошколаца Србије, Нађа Арнаутовић, ученица Гимназије "Бора Станковић" из Ниша, која се захвалила за прилику да се чује глас ученика и похвалила сарадњу Пријатеља деце Србије и Уније средњошколаца Србије.

Након представнице Управног одбора Уније средњошколаца Србије, реч је имао Саша Стефановић, директор Мреже организација за децу Србије (МОДС), који је дао преглед права детета у доба КОВИД-19, и представио истраживање МОДСа „Бити дете у време пандемије КОВИД-19“¹.

Након директора МОДСа, модератор Дражен Зацери, програмски координатор за партиципацију и рад са младима и подпредседник УО ПДС-а, отворио је дискусију која је заправо представљала дијалог представника ученичких парламената, представника Парламента и осталих учесника, што је такође имало симболичну поруку о вредности демократије и партиципације. Истакнути лидери међу децом и младима који су посебно дали допринос били су: Жули Одре Марковић (Средње медицинске школе из Новог Сада), Нађа Арнаутовић (Унија средњошколаца Србије), Филип Јанковић (Клуб ДХ), Марија Стаменић (неформална мрежа младих #ДобриЉуди), Михајло Матић (#Група10, партиципативна група Пријатеља деце).

У дијалог су се укључили и народни посланици, чланови Одбора за права детета Загорка Алексић, Милијана Сакић и Илија Животић, истичићу да им је изузетно важно да могу да директно сазнају како се деца осећају у време епидемије КОВИД-19 и шта су им највећи проблеми, како би на одговарајући начин могли да буду део позитивне промене.

Догађају је значајно допринело и ромско удружење младих "Романи Асвин" из Крушевца, Педагошко друштво Војводине и многи други представници институција и организација које се баве децом.

Кључни резултати (препорукe) конференције

Из дискусије, и посебно из речи самих ученика и ученица, следи да су кључни изазови и уједно и теме којима би требало да се бавимо као друштво у наредном периоду следеће:

Област образовања: Повећати партиципацију ученика у животу школе. Овде је као проблем наведено то што је током пандемије услед бројних изазова партиципација ученика дошла на последње место, што није добро јер право на партиципацију није мање важно право детета од права на образовање - као и да право на партиципацију представља значајан део образовања и то можда и најважнијег, образовања за живот, образовања за демократију и вредности друштва попут солидарности.

Као пример добре праксе наведен је пројекат "Супер школа" који реализује Унија средњошколаца Србије и који је покренуо дебату на тему учења на даљину и државне матуре, као нечега што тренутно брине децу средњошколског узраста. Такође је кроз дискусију од стране деце указано на повезаност учења на даљину односно онлајн наставе и исхода државне матуре која пада баш у време када је образовање погођено отежаним деловањем и потенцијално смањењем квалитета

¹ http://zadecu.org/wp-content/uploads/2020/04/Analiza_biti_dete_cov_19.pdf

услед преласка на онлајн наставу а недостатка претходног искуства и на страни ученика и на страни наставног кадра.

Област здравља: Појачати напоре за очување менталног здравља деце. Овде је уочена највећа потреба, те Пријатељи деце Србије разматрају отворење новог програма који би пружио подршку у овој области. Уследиће као одговор фаза прикупљања средстава и развоја пројекта. Кроз диксију деце, јасно је уочено да је ово била најчешће поменута проблематика, да изузетно погађа средњошколце, и да је посебно жариште услед појаве пандемије и њених последица.

Област деце заштите: Појачати инклузију посебно осетљивих социо-економских категорија деце које су нарочито претрпеле током пандемије. Као пример проблема, овде су наведени: приступачност образовању у време када је пандемија захтевала прелазак на онлајн учење, где су деца из сиромашнијих породица претрпела већи терет, као и њихови родитељи, мањак техничке опреме за наставу, само један или ни један компјутер у кући, коришћење мобилног телефона као подкапацитивног средства учења услед ограничења спецификација уређаја и интернет пакета, конекције, домета и сл.

Област безбедности деце и правосуђа: Као проблем је наведен недостатак информисаности деце о њиховим правима када су у контакту са законом, те је уследила директна размена идеја између деце и народних посланика и договорено је иницирање едукације на тему права деце када су у контакту са законом.

Област социјалних иновација за децу: Као пример добре праксе наведен је пројекат Центра за подршку и инклузију кроз који деца и старији заједно уче о употреби нових медија у промоцији међугенерациске солидарности која је нова област и могућност укључивања деце у живот локалне заједнице кроз партиципацију, културу и међугенерациске акције солидарности. Још један пример добре праксе представља и пројекат "Мостови међу генерацијама" који Пријатељи деце Србије организују више година, а у коме деца и најстарији грађани имају прилике да заједно учествују на креативним радионицама и размењују своја искуства и интересовања.

Област права детета у области културе и медија: Уочен је озбиљан недостатак садржаја за децу од стране медијских сервиса као и лош положај детета у медијима у смислу кршења права детета - о чему су наведени резултати истраживања Пријатеља деце Србије као средство верификације и на крају као пример добре праксе поменут је и пројекат Пријатеља деце Србије "Деца и медији" као и истоимена интернет платформа.

Статистички поглед на догађај

Укупно 98 учесника и учесница, 36 општина Србије је имало свог представника или представницу, 38 средњих школа је имало представнике, 8 Народних посланика РС, 9 стручњака из области образовања и педагогије, 2 стручњака из области здравства, 4 из области социјалне заштите, 1 из области партиципације деце, 6 удружења грађана и 1 мрежа организација за децу која у свом саставу има 103 удружења за децу, 32 особе мушког пола и 66 женског пола, 62 деце и 36 одраслих.

[ЛИНК](#)

Б4. ПРОЈЕКАТ „Д(Ј)ЕЦА КАЖУ“

Пројекат “Деца кажу” је покренут са идејом да се повежу деца и млади из Србије и БиХ, да кроз учешће у отвореном дијалогу за опште добро учествују у нечему што има значај за целу њихову друштвену групу и жељи да им омогући простор, кроз радионице, конференцију, филм и видео кампању, да укажу, свако из своје перспективе, на проблеме који се директно тичу њих и њихових вршњака. Пријатељи деце Србије су били партнерска организација МОДС-а.

У пројекту су учествовала деца и млади из организација: Удружење "Наша дјеца" Сарајево, Друштво за развој деце и младих - Отворени клуб, Пријатељи Деце Србије, Центар за интеграцију младих, СОС Дечија села Србија, Удружење Земља дјече у БиХ, Здраво Да Сте ОЦ и Свјетионик.

Пројекат „Деца кажу” се реализује у оквиру Заједничког регионалног програма Дијалог за будућност за унапређење дијалога и друштвене кохезије у, и између, Босне и Херцеговине, Црне Горе и Републике Србије“, који спроводе УНДП, УНИЦЕФ и УНЕСЦО, а финансира га Фонд Уједињених нација за изградњу мира.

Б5. ОНЛАЈН КОНКУРС „ПРИЧАМ ТИ ПРИЧУ“.

На конкурс краког видео филма Причам ти причу, Пријатеља деце Србије пристигао је 51 видео материјал из Србије, Црне Горе и Републике Српске. Стручни жири је имао велики изазов да из обиља изабере најуспешније нараторе - децу која причају приче старима, а наградио је 9 филмова.

Најкреативнији наратори примили су признања и награде у виду књига и диплома.

Од пристиглих материјала, монтиран је видео филм „Причам ти причу“ објављен на Youtube каналу Пријатеља деце Србије ([ЛИНК](#)), а затим постављен и на све канале ПДС-а. Конкурс је реализован као симбол међугенерациске солидарност која је увек двосмерна и могућа у свим временима, укључујући и ова у којима се носимо са пандемијом.

Конкурс је изведен без финансијске подршке, а награде смо обезбедили из сопствених средстава.

[ЛИНК](#)

Б6. ХУМАНИТАРНА АКЦИЈА „МОЈ ПРВИ НОВОГОДИШЊИ ПАКЕТИЋ“

Хуманитарна акција доделе новогодишњих пакетића је активност коју Пријатељи деце Србије, традиционално реализују уз подршку својих партнера годинама уназад. Ове године, поделили смо укупно 161 пакетић уз подршку Спортских игара младих и компаније P&G.

Међу мапираном децом више од 80 одсто (њих 60) припада угроженим категоријама по више од једног критеријума (деца ромске националности, деца са развојним тешкоћама, деца у једнородитељским породицама...). За свако укључено дете, унапред је добијена сагласност родитеља о примању пакетића, као и потврђен пријем истог, након отпремања.

Сваки пакет направљен је према потребама појединачног детета (узрасту и полу) и састојао се од: 2 зимска одевна предмета (дукс, доњи део тренерке или хеланке), 1 играчке, 1 књиге (поклон Пријатеља деце Србије, комплета кондиторских производа (слатко+слано), као и мајице и маске Спортских игара младих.

Све припремне активности (набавке, сортирање, паковање) су обављене до 20. децембра, а због епидемијске ситуације сви пакетићи су отпремљени расположивим поштанским/курирским службама. У спровођење активности, сем запослених, било је укључено 8 волонтера ПДС-а.

Б7. ОСНАЖИВАЊЕ МЕНТАЛНОГ ЗДРАВЉА И ДИГИТАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ деце и младих (НАПОР)

Као представник ПДС-а, потпредседник УО Дражен Зацерио, био је тренер на сету тренинга посвећених менталном здрављу и дигиталној безбедности деце, који је обухватио више од 100 деце и младих. Ови тренинзи су уприличени као посебно важан аспект подршке деце и младима у доба епидемије КОВИД-19.

Остале активности – нови подстицаји и иницијативе

У току ове изазовне године, Пријатељи деце Србије су спровели два истраживања међу децом и младима, чији резултати су објављени у различитим медијима, као и на медијским и стручним порталима.

1. Деца, слободно време и култура у доба КОВИД-19 (доступно на следећем линку: [ЛИНК](#))
2. ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ДЕТЕТА У ДОБА КОВИД-19 - Ово је мој глас! (доступно на следећем линку: [ЛИНК](#))

Саопштењима за јавност обраћали смо се у 2020. четири пута, поводом злоупотребе деце у медијима, као и одлуке Министарства за рад, запошљавање, борачка и соц. питања да ПДС није реализатор Дечије недеље у овој години.

Пријатељи деце Србије заједно са Мрежом организација за децу су у 2020. години приложили жалбу Савету за штампу против пет медија због кршења права детета и Кодекса новинара Србије. За сваки наведени случај жалба је усвојена као основана, а медији на предвиђен начин санкционисани.

Извршна директорка организације, ангажовани сарадници и активисти на различите начине били су активни у реализацији програма, учествовали су по позиву или по дужности на различитим стручним скуповима, конференцијама, и другим јавним манифестацијама, као и семинарима и едукацијама од важности за децу и јавно деловање, којим се доприноси заштити, промоцији и остварењу права детета. У 2020. години највећи број оваквих догађаја, због епидемијске ситуације, одржан је у онлајн формату.

Сарађивали смо са Мрежом организација за децу (МОДС), Националном асоцијацијом практичара/ки омладинског рада (НАПОР) радили смо на активностима заступања и заговарања код доносиоца одлука и учествовали у јавним кампањама. Активни смо учесник састанака, радних група и тренинга у како у јавном сектору, тако у цивилном друштву.

Гостовали смо у различитим ТВ и радио програмима, и појавили се као саговорници или реализатори активности које су у више десетина чланака представљени у штампаним медијима.

У току 2020. године, били смо видљиви и веома активни на друштвеним мрежама и сајтовима организације (Пријатељи деце Србије и Деца и медији).

У континуитету подносимо конкурсну документацију за предлоге нових пројеката, како код домаћих, тако код страних донатора. У сталном смо процесу организационих и програмских унапређивања, оснаживању младих волонтера, сарадника и стручњака, као и унапређивању програмског рада и пратећих процедура и докумената. У 2020. години отпочет је рад на новој трогодишњој Стратегији развоја ПДСа, којом усмеравамо даљи развој.

Извештај реализовала:

Ива Ераковић,

Извршна директорка